

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 47/2016

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ ΣΤ'

Συνεδρίαση της 1ης-3-2016

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ιωάννης Διονυσόπουλος, Παρασκευάς Βαρελάς, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γεώργιος Ανδρέου, Ευαγγελία Σκαλτσά και Παναγιώτα – Ελευθερία Δασκαλέα – Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Άννα Διον. Κάντζια, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος : Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. Φ. 951.15/ΑΔ. 882072/ Σ.1597/30-9-2015 του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας / Διεύθυνσης Οικονομικού (Δ6) / Τμήματος Αποδοχών – Ν.Π.Δ.Δ. Γραφείο Αποζημιώσεων Εξωτερικού – Τροφοδοσίας – ΝΠΔΔ (1γ), που υπογράφεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας

Ερώτημα : Ερωτάται α) Εάν το ΝΠΔΔ με την επωνυμία «ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ» πρέπει να καταβάλλει ως μηνιαία αποζημίωση στον εκάστοτε Πρόεδρο του Διοικητικού του Συμβουλίου, ο οποίος τυγχάνει υποχρεωτικά απόστρατος Αξιωματικός, το ήμισυ (50%) των μηνιαίων αποδοχών του εν ενεργεία ομοιοβάθμου του στρατιωτικού, σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 3648/2008 (Α' 38/29-2-2008) ή το ένα δεύτερο (1/2) του εν λόγω ημίσεως (50%) των μηνιαίων αποδοχών του εν ενεργεία ομοιοβάθμου του στρατιωτικού και β) Εάν, παράλληλα με την εφαρμογή του άρθρου 27 του ν. 3648/2008, θα πρέπει να εφαρμόζεται και η παράγραφος 9 του άρθρου 6 του ν. 2469/1997 ή το άρθρο 27 του ν. 3648/2008 ενσωματώνει ήδη τον προβλεπόμενο περιορισμό του άρθρου 6 παράγραφος 9 του ν. 2469/1997;

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ'), γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο με αριθμό πρωτ. Φ.951.15/ΑΔ.882072/Σ.1597/30-9-2015 του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας / Δ/σης Οικονομικού (Δ6) / Τμήματος Αποδοχών – Ν.Π.Δ.Δ. Γραφείο Αποζημιώσεων Εξωτερικού – Τροφοδοσίας – ΝΠΔΔ (1γ), τα συνημμένα σ' αυτό έγγραφα και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα εξής πραγματικά περιστατικά:

1. Το Μετοχικό Ταμείο Αεροπορίας (εφεξής: Μ.Τ.Α.) διέπεται από τις διατάξεις του α.ν. 1988/1939 «Περί Μετοχικού Ταμείου Βασιλικής Αεροπορίας» (Α' 414), ο οποίος αρχικά δεν καθόριζε μηνιαία αποζημίωση για τον Πρόεδρο του Διοικητικού του Συμβουλίου, εν αντιθέσει με τους ιδρυτικούς νόμους των άλλων δύο Μετοχικών Ταμείων, ήτοι του Μετοχικού Ταμείου Στρατού και του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού (ΜΤΣ – ΜΤΝ).

2. Δεδομένης της άνισης μεταχείρισης που δημιουργείτο μεταξύ των εκάστοτε Προέδρων του Δ.Σ. του Μετοχικού Ταμείου Αεροπορίας και των αντίστοιχων ομολόγων τους των άλλων δύο Μετοχικών Ταμείων, το Διοικητικό Συμβούλιο του Μ.Τ.Α., με την απόφασή του με αριθμό 8/2-3-2005 με θέμα: «Καθορισμός αμοιβής στον Πρόεδρο του Δ.Σ./Μ.Τ.Α.», αποφάσισε τη νομοθετική ρύθμιση του θέματος με την προώθηση σχεδίου διάταξης προς συμπλήρωση της ισχύουσας νομοθεσίας του ΜΤΑ με το εξής περιεχόμενο: «Στην παράγραφο 16 του άρθρου 2 του ν. 1988/1939 (ΦΕΚ 414 τ. Α') προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως: Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, εφ' όσον τυγχάνει απόστρατος συνταξιούχος Αξιωματικός, δικαιούται από 1-1-2005, πέραν της συντάξεως που λαμβάνει από το Δημόσιο και το ήμισυ των προβλεπομένων αποδοχών και παροχών που καταβάλλονται στους εν ενεργεία ομοιοβάθμους του, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 6 του ν. 2469/1997...»

3. Ακολούθως, η Διεύθυνση Οικονομικού (Δ3) του Δ' Κλάδου του Γ.Ε.Α. απέστειλε στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικού Σχεδιασμού και Υποστήριξης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ/ΓΔΟΣΥ/ΔΟΙ) το έγγραφο με αριθμό Φ.951.11/ΑΔ.931566/Σ.1611/5-9-2006, με το οποίο εξέφραζε τη σύμφωνη γνώμη του ΓΕΑ αναφέροντας επί λέξει: «...με γνώμονα την ενιαία ρύθμιση αντικειμένου θέματος, γνωρίζεται ότι ...

cf

ΓΧ

ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ.Α, εφόσον τυγχάνει απόστρατος συνταξιούχος Αξιωματικός, δύναται να δικαιούται (από 1-1-2005) επιπλέον της σύνταξης που λαμβάνει από το Δημόσιο και το ήμισυ των προβλεπομένων αποδοχών και παροχών που καταβάλλονται στους εν ενεργεία ομοιοβάθμους του, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 2469/1997 ...»

4. Τελικά, η ΥΠΕΘΑ/ΓΔΟΣΥ/ΔΟΙ προώθησε αρμοδίως στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, με το έγγραφό της με αριθμό Φ. 951/1/126084/ Σ.13/8-1-2007, σχέδιο νόμου υπογεγραμμένο από τον κ. ΥΕΘΑ, με θέμα «Αποζημίωση Προέδρου Δ.Σ. του Μετοχικού Ταμείου Αεροπορίας», προς το σκοπό νομοθετικής ρύθμισης του θέματος. Στο συνημμένο στο ως άνω έγγραφο σχέδιο αιτιολογικής έκθεσης αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι από την ισχύουσα νομοθεσία του Μ.Τ.Α (ν. 1988/1939), δεν προβλέπεται μηνιαία αποζημίωση για τον Πρόεδρο του Δ.Σ του Ταμείου, ότι σ' αυτόν καταβάλλεται αποζημίωση ανά συνεδρίαση του Δ.Σ, σύμφωνα με την ΚΥΑ Φ.950/17/378104/Σ. 864/6-9-2005 (Β' 1342) και προτείνεται η νομοθετική ρύθμιση προς εναρμόνιση της ισχύουσας νομοθεσίας του Μ.Τ.Α με τις διατάξεις του ν. 2469/1997 (Α' 38), σε ότι αφορά την αποζημίωση του προέδρου του με βάση τις αποδοχές του εν ενεργεία ομοιοβάθμου του.

5. Στη συνέχεια δημοσιεύθηκε ο ν. 3648/2008 (Α' 38), το άρθρο 27 του οποίου προέβλεπε μηνιαία αποζημίωση για τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ.Α. και το Ταμείο άρχισε να καταβάλλει από το μήνα Μάρτιο του 2008 στον εκάστοτε Πρόεδρο του Δ.Σ. / Μ.Τ.Α. το ήμισυ (50%) των αποδοχών των εν ενεργεία ομοιοβάθμων του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ως άνω διάταξη.

6. Κατόπιν υποβολής αιτήματος του Μ.Τ.Α., το αρμόδιο τμήμα της 22^{ης} Διεύθυνσης Μισθολογίου της Γενικής Διεύθυνσης Μισθών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με το έγγραφό του με αριθμό πρωτ. 2/26753/0022/31-5-2010, γνωστοποίησε ότι οι διατάξεις των άρθρων 1 του ν. 3833/2010 (Α' 40) και άρθρου τρίτου του ν. 3845/2010 (Α' 65), με τις οποίες επήλθε μείωση των πάσης φύσεως αποδοχών, αποζημιώσεων και αμοιβών των Διοικητών, Υποδιοικητών, Προέδρων, Αντιπροέδρων των ΝΠΔΔ από 1-1-2010 κατά ποσοστό 7% και από 1-6-2010 κατά ποσοστό 3%, τυγχάνουν εφαρμογής και επί της μηνιαίας αποζημίωσης που λαμβάνει ο Πρόεδρος του Δ.Σ./Μ.Τ.Α., βάσει των οριζόμενων στο άρθρο 27 του ν. 3648/2008. Επίσης, η κατά συνεδρίαση αποζημίωση που καταβάλλεται στον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του,

μειώνεται από 1-1-2010 κατά 50%, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 7 του ν. 3833/2010.

7. Κατόπιν υποβολής νέου αιτήματος του Μ.Τ.Α., το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (22^η Διεύθυνση / Τμήμα Β'), με το έγγραφό του με αριθμό πρωτ. 2/65043/0022/21-1-2011, γνωστοποίησε στο Μ.Τ.Α. ότι, από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 6 παρ. 9 του ν. 2469/1997, του άρθρου 8 παρ. 14 του ν. 2592/1998 και του άρθρου 27 παρ. 1 του ν. 3648/2008 προκύπτει ότι στον Πρόεδρο του Δ.Σ./Μ.Τ.Α., ο οποίος είναι παράλληλα και συνταξιούχος, θα πρέπει να καταβάλλεται το ήμισυ της μηνιαίας αποζημίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 27 του ν. 3648/2008, ήτοι το ήμισυ του 50% των μηνιαίων αποδοχών εν ενεργεία ομοιοβάθμου του στρατιωτικού. Στην περίπτωση που τυχόν έχει καταβληθεί μεγαλύτερη αποζημίωση από τα ως άνω οριζόμενα, θα πρέπει να επιστραφεί ως αχρεωστήτως καταβληθείσα.

8. Εν συνεχεία το ΜΤΑ υπέβαλε νέο αίτημα προς το Γ.Λ.Κ. για την επανεξέταση του θέματος της μηνιαίας αποζημίωσης του Προέδρου του Δ.Σ./Μ.Τ.Α. Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (22^η Διεύθυνση / Τμήμα Β'), επανεξετάζοντας το θέμα, με το έγγραφό του με αριθμό πρωτ. Φ.2/86394/ 0022/2-1-2012, γνωστοποίησε στο Μ.Τ.Α. ότι σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 3648/2008, εφόσον ο Πρόεδρος του Δ.Σ./Μ.Τ.Α. ανήκει στους εν αποστρατεία Αξιωματικούς, λαμβάνει ως μηνιαία αποζημίωση από το Μ.Τ.Α. το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών εν ενεργεία ομοιοβάθμου του στρατιωτικού (βασικός, χρονοεπίδομα και επίδομα εξομάλυνσης μισθολογικών διαφορών), όπως αυτές ορίζονται κάθε φορά από τις οικείες μισθολογικές διατάξεις και ότι, ως εκ τούτου, το προηγούμενο με αριθμό πρωτ. 2/65043/0022/21-1-2011 έγγραφό του παύει να ισχύει ως προς τον καθορισμό της αποζημίωσης του Προέδρου του Δ.Σ./Μ.Τ.Α.

9. Σε απάντηση νεώτερου εγγράφου του Μ.Τ.Α. με αριθμό Φ.400/ΑΔ. 16097/Σ.5054/20-10-2014 με θέμα αποζημίωση Προέδρου Δ.Σ./Μ.Τ.Α., το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής / Τμήμα Γ'), με το έγγραφό του με αριθμό πρωτ. 2/81841/ΔΕΠ/19-3-2015, γνώρισε ότι το θέμα ρυθμίστηκε με τις διατάξεις του άρθρου πρώτου, παρ. Β περ. 1β του ν. 4093/2012 (Α' 222), προκειμένου να υπάρξει ενιαία και ομοιόμορφη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων σε όλες τις περιπτώσεις των συνταξιούχων, που διορίζονται σε θέσεις προέδρων ή μελών Δ.Σ. φορέων του δημόσιου τομέα. Σύμφωνα με το τελευταίο αυτό έγγραφο του Γ.Λ.Κ., οι ως άνω διατάξεις ισχύουν και στην περίπτωση του Προέδρου

ΓΧ

τού Δ.Σ. του Μ.Τ.Α., το ύψος της αποζημίωσης του οποίου έχει καθορισθεί με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 3648/2008 και ο οποίος ως συνταξιούχος εμπίπτει στις ως άνω περιοριστικές διατάξεις. Σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο, οι ανωτέρω διατάξεις δεν έχουν εφαρμογή στην περίπτωση προέδρων ή μελών Διοικητικών Συμβουλίων φορέων του Δημοσίου, οι οποίοι λαμβάνουν σύνταξη και στους οποίους καταβάλλεται αποζημίωση ανά συνεδρίαση ή μηνιαία για τη συμμετοχή τους στις πραγματοποιούμενες συνεδριάσεις του Δ.Σ., βάσει ειδικών διατάξεων.

10. Ενόψει της διάστασης απόψεων μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών / Γ.Λ.Κ και του Μ.Τ.Α, αναφορικά με το ύψος του ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται ως μηνιαία αποζημίωση στον Πρόεδρο του Δ.Σ./Μ.Τ.Α., το Διοικητικό Συμβούλιο του Μ.Τ.Α., με το πρακτικό του με αριθμό 12/24-4-2015, αποφάσισε την προώθηση μέσω της ιεραρχίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας του ως άνω ερωτήματος προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

Νομοθετικό πλαίσιο

11. Στο άρθρο 2 παράγραφοι 1, 2, 3 και 16 (όπως η παράγραφος 16 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ. 3981/1959 και πριν τη συμπλήρωσή της με την παράγραφο 1 του άρθρου 27 του ν. 3648/2008) του ν. 1988/1939 «Περί Μετοχικού Ταμείου Βασιλικής Αεροπορίας» (Α' 414), ορίζεται ότι: «1. Το Μετοχικόν Ταμείον Βασιλικής Αεροπορίας (Μ.Τ.Β.Α.) αποτελεί Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου και υπάγεται υπό την ανωτάτην εποπτεϊάν και έλεγχον του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης (Γ.Ε.Α.). 2. Η Διοίκησης του Ταμείου ασκείται δια των κάτωθι οργάνων: α) Δια του Διοικητικού Συμβουλίου β) Δια του Διευθυντού του Ταμείου. 3. Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Ταμείου αποτελείται εκ των κάτωθι: α) Ενός μερισματούχου του Ταμείου, φέροντος τον βαθμόν Ανωτάτου αξιωματικού Ιπταμένου Γενικών Υπηρεσιών (Ι.Γ.Υ.) ως Προέδρου, ... 16. Δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Εθνικής Αμύνης και Οικονομικών καθορίζεται κατά τα εκάστοτε ισχύοντα δια το Μ.Τ. Στρατού, η κατά συνεδρίασιν εις ην μετέχουσιν αποζημίωσις του Προέδρου, μελών, Κυβερνητικού Επιτρόπου και Γραμματέως του Διοικητικού Συμβουλίου, Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Προμηθειών και Υπηρεσιακού Συμβουλίου, ως και των μετεχόντων εις ταύτα ως εισηγητών Τμηματάρχων του Ταμείου. Δια τον Πρόεδρον, εφ' όσον ούτος, τυγχάνων απόστρατος συνταξιούχος, ασκεί καθημερινήν εν τω Ταμείω διοίκησιν, η αποζημίωσις αύτη δύναται να ορισθή ανωτέρα μέχρι του

διπλασίου, καθοριζομένων και εξόδων κινήσεως ομοίων προς τα χορηγούμενα εις τον Πρόεδρον του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ. Στρατού ή Μ.Τ.Β. Ναυτικού ».

12. Εξάλλου, στο άρθρο 6 παράγραφος 9 του ν. 2469/1997 «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις» (Α' 38) ορίζεται ότι: «1. ... 9. Οι διοριζόμενοι σε θέσεις προέδρων ή μελών Διοικητικών Συμβουλίων ή εξωτερικών συμβούλων φορέων του δημόσιου τομέα, οι οποίοι λαμβάνουν σύνταξη από το Δημόσιο ή από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, λαμβάνουν το ήμισυ των προβλεπόμενων αμοιβών της θέσεως. Στις αποδοχές της θέσης δεν περιλαμβάνονται τυχόν έξοδα παραστάσεως, τα οποία όμως δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνουν το ένα δεύτερο (1/2) του ποσού της σύνταξης. ...»

13. Περαιτέρω, στην παράγραφο 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 «Αναπροσαρμογή συντάξεων Δημοσίου» (Α' 57), όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή της από το άρθρο πρώτο παρ. Β, υποπαρ. Β1 περ. 1β του ν. 4093/2012, οριζόταν ότι: «14. Οι αναπροσαρμοζόμενες, οι ανακαθοριζόμενες και οι εφεξής κανονιζόμενες συντάξεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 2512/1997 και του παρόντος νόμου, καθώς και οι συντάξεις των συνταξιούχων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός έχει οριοθετηθεί με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α'), που χορηγούνται από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για όσους συνταξιούχους υπηρετούν ή προσλαμβάνονται σε θέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων και λαμβάνουν σύνταξη και αποδοχές συγχρόνως, καταβάλλονται μειωμένες κατά 70%, με εξαίρεση τις συντάξεις που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (ΦΕΚ 120 Α') και 1977/1991 (ΦΕΚ 185 Α'), τις εξ ιδίου δικαιώματος πολεμικές συντάξεις που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων, καθώς και τις εξ ιδίου δικαιώματος συντάξεις παθόντων στην υπηρεσία και εξαιτίας αυτής. Οι διοριζόμενοι σε θέσεις προέδρων ή μελών Διοικητικών Συμβουλίων ή εξωτερικών συμβούλων φορέων του δημόσιου τομέα, οι οποίοι λαμβάνουν σύνταξη από το Δημόσιο ή από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης μπορούν, αντί της υπαγωγής τους στις ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου, να επιλέξουν με δήλωση του ν. 1599/1986 που απευθύνουν τόσο προς την υπηρεσία τους, όσο και προς τον οικείο ασφαλιστικό φορέα, την υπαγωγή τους στις ρυθμίσεις της παραγράφου 9 του άρθρου 6 του ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38 Α'). ...»

ΓΧ

14. Εξάλλου, στο άρθρο 34 παρ. 3 του ν. 2768/1999 (Α' 273) ορίζεται ότι: «1. ... 3. Οι περιορισμοί των διατάξεων της παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38 Α') δεν ισχύουν προκειμένου περί συνταξιούχων που επιλέγουν την υπαγωγή τους στις ρυθμίσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (ΦΕΚ 57 Α'), για μείωση της συντάξεώς τους κατά 70%, από της υπαγωγής τους στις τελευταίες αυτές διατάξεις.»

15. Ακολούθως, με το άρθρο 27 του ν. 3648/2008 «Ρυθμίσεις θεμάτων αναπήρων πολέμου, προσωπικού του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και άλλες διατάξεις» (Α' 38) ορίστηκε ότι: «1. Στο τέλος της παραγράφου 16 του άρθρου 2 του ν. 1988/1939 (ΦΕΚ 414 Α'), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ. 3981/1959, προστίθεται εδάφιο, ως εξής: «Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Μετοχικού Ταμείου Αεροπορίας, εφόσον ανήκει στους εν αποστρατεία Αξιωματικούς, λαμβάνει ως μηνιαία αποζημίωση από το Ταμείο το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών εν ενεργεία ομοιοβάθμου του στρατιωτικού, όπως αυτές ορίζονται κάθε φορά από τις οικείες μισθολογικές διατάξεις. Η εν λόγω αποζημίωση υπόκειται στην προβλεπόμενη κράτηση υγειονομικής περίθαλψης και φόρου εισοδήματος.» 2. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου ως μηνιαίες αποδοχές νοούνται ο μηνιαίος βασικός μισθός του άρθρου 50 και τα επιδόματα των παραγράφων Α1 και Α3 του άρθρου 51 του ν. 3205/2003, όπως κάθε φορά ισχύουν και με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτές, αποκλεισμένων σε κάθε περίπτωση των επιδομάτων και λοιπών αμοιβών και αποζημιώσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 2448/1996 (ΦΕΚ 279 Α').»

16. Τέλος, με το άρθρο πρώτο παράγραφος Β, υποπαράγραφος Β1 περιπτ. 1β του ν. 4093/2012 «Μεσοπρόθεσμο 2013 – 16: Συντάξεις, Αποδοχές, Εργατικά, κλπ.» (Α' 222) ορίστηκε ότι: «1.α. ... β. Οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (Α' 57), αντικαθίστανται ως εξής: «14. Οι συντάξεις των συνταξιούχων του Δημοσίου, γενικά, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνουν βουλευτική σύνταξη ή χορηγία, οι οποίοι υπηρετούν ή προσλαμβάνονται σε θέσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α' 65) και λαμβάνουν σύνταξη ή χορηγία, κατά περίπτωση και αποδοχές συγχρόνως, καταβάλλονται μειωμένες κατά 70% με εξαίρεση τις συντάξεις που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (Α' 120) και 1977/1991 (Α' 185), τις εξ ιδίου δικαιώματος πολεμικές συντάξεις που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων, καθώς και τις εξ ιδίου δικαιώματος συντάξεις

παθόντων στην υπηρεσία και εξαιτίας αυτής. ... Οι διοριζόμενοι σε θέσεις προέδρων ή μελών Διοικητικών Συμβουλίων, φορέων του δημόσιου τομέα, οι οποίοι λαμβάνουν σύνταξη από το Δημόσιο ή από οποιοδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης μπορούν, αντί της υπαγωγής τους στις ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου, να επιλέξουν με υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 που απευθύνουν τόσο προς την υπηρεσία τους, όσο και προς τον οικείο ασφαλιστικό φορέα, την υπαγωγή τους στις ρυθμίσεις της παραγράφου 9 του άρθρου 6 του ν. 2469/1997 (Α' 38).»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

17. Το ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Μετοχικό Ταμείο Αεροπορίας» ιδρύθηκε με τον α.ν. 1988/1939 (Α' 414), υπό την ανώτατη εποπτεία και έλεγχο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, μέσω του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας (Γ.Ε.Α.) και αποτελεί ένα εκ των τριών Μετοχικών Ταμείων των Ενόπλων Δυνάμεων (Μ.Τ.Σ., Μ.Τ.Ν. και Μ.Τ.Α.), που επιδιώκουν την οικονομική ενίσχυση των μετόχων και μερισματούχων αυτών, οι οποίοι δικαιούνται ισοβίου στρατιωτικής συντάξεως από το δημόσιο ταμείο, με την παροχή μερίσματος και λοιπών παροχών από τα έσοδα των Ταμείων, τα οποία προέρχονται από τις εισφορές των μετόχων, την εκμετάλλευση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των Ταμείων και από κοινωνικούς πόρους (ΣΤΕ 2161/2006) και υπό την έννοια αυτή είναι φορείς κοινωνικής ασφάλισης, αλλά με επικουρικό χαρακτήρα (ΝΣΚ 384/2012).

18. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ως άνω α.ν. 1988/1939, η διοίκηση του Μ.Τ.Α. ασκείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο και από τον Διευθυντή. Ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου διορίζεται μερισματούχος του Μ.Τ.Α., ήτοι απόστρατος αξιωματικός, φέρων το βαθμό Ανωτάτου Αξιωματικού Ιπταμένου Γενικών Υπηρεσιών.

19. Πριν την έναρξη ισχύος του άρθρου 27 του ν. 3648/2008 (Α' 38), η παράγραφος 16 του άρθρου 2 του α.ν. 1988/1939, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ. 3981/1959, δεν καθόριζε μηνιαία αποζημίωση για τον Πρόεδρο του Δ.Σ./Μ.Τ.Α., παρά μόνο αποζημίωση ανά συνεδρίαση και έξοδα κίνησης, σε αντίθεση με τους ιδρυτικούς νόμους των άλλων δύο μετοχικών ταμείων των Ενόπλων Δυνάμεων, ήτοι: α) του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 945/1943 (Α' 395), που ορίζει ότι ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Μετοχικού Ταμείου Στρατού, εφόσον τυγχάνει απόστρατος Αξιωματικός, δικαιούται όλες τις πάσης φύσης αποδοχές και παροχές

ΓΧ

τού εν ενεργεία ομοιοβάθμου του, από τις οποίες εκπίπτει η καταβαλλόμενη σ' αυτόν σύνταξη και β) του άρθρου 15 παρ. 4 του ν. 5481/1932, που κωδικοποιήθηκε με το π.δ. 21/31-10-1932 (Α' 387), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 του α.ν. 1005/1937 (Α' 520), που ορίζει ότι ο Πρόεδρος του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού, πλην της συντάξεως και του μερίσματος, των οποίων η καταβολή συνεχίζεται, δικαιούται μηνιαίου από το ΜΤΝ επιδόματος, το οποίο καθορίζεται με υπουργική απόφαση. Κατ' εξουσιοδότηση της πιο πάνω διάταξης εκδόθηκε η κ.υ.α. των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών με αριθμό 5709/8-8-1996 (Β' 815), με την οποία το ως άνω επίδομα καθορίστηκε στη διαφορά που προκύπτει από τις μηνιαίες καθαρές αποδοχές του εν ενεργεία ομοιοβάθμου του αξιωματικού και του αθροίσματος των καθαρών συντάξιμων αποδοχών και μερίσματος που λαμβάνει κάθε μήνα ο Πρόεδρος του Ταμείου.

20. Με τη γνωμοδότηση του Δ' Τμήματος του ΝΣΚ με αριθμό 227/2004 κρίθηκε ότι με την ανωτέρω 5709/8-8-1996 κ.υ.α. των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, ο κανονιστικός νομοθέτης, καθορίζοντας το ύψος του μηνιαίου επιδόματος του Προέδρου του Δ.Σ./Μ.Τ.Ν., θέλησε οι καθαρές πληρωτέες απολαβές του Προέδρου από τη σύνταξή του, το μέρισμα και το επίδομα να μην υπερβαίνουν τις μηνιαίες καθαρές πληρωτέες αποδοχές του ομοιοβαθμού του σε ενέργεια αξιωματικού, αλλά και να μην υπολείπονται αυτών.

21. Με τη διάταξη του άρθρου 27 του ν. 3648/2008, συμπληρώθηκε η παράγραφος 16 του άρθρου 2 του ν. 1988/1939 και ορίστηκε ότι ο Πρόεδρος του Δ.Σ./Μ.Τ.Α., εφόσον ανήκει στους εν αποστρατεία Αξιωματικούς, λαμβάνει ως μηνιαία αποζημίωση από το Ταμείο το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών εν ενεργεία ομοιοβάθμου του στρατιωτικού. Επιπλέον λαμβάνει αποζημίωση ανά συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με την κ.υ.α. των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών με αριθμό Φ.950/17/378104/Σ. 864/6-9-2005 (Β' 1342), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω παραγράφου 16 του άρθρου 2 του ν. 1988/1939, καθώς και έξοδα κινήσεως.

22. Στην αιτιολογική έκθεση του ως άνω νόμου και αναφορικά με τη ρύθμιση του άρθρου 27 διαλαμβάνονται επί λέξει τα εξής: *«... Με την προτεινόμενη ρύθμιση θεσμοθετείται η καταβολή αποζημιώσεως στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ.Α. ως ανταμοιβή των υπηρεσιών του, λαμβανομένης υπόψη της αντίστοιχης αποζημίωσης που καταβάλλεται στους ομολόγους του των δύο άλλων Μετοχικών Ταμείων.»*

23. Εξάλλου, καθίσταται σαφές ότι ο νομοθέτης, με τις προαναφερθείσες διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 9 του ν. 2469/1997, 8 παρ. 14 του ν. 2592/1998, 34 παρ. 3 του ν. 2768/1999 και άρθρου πρώτου παράγραφος Β, υποπαράγραφος Β1 περιπτ. 1β του

ν. 4093/2012, απέβλεψε στον περιορισμό των απολαβών, είτε αυτές αποτελούν πλήρεις αποδοχές είτε αποζημιώσεις των συνταξιούχων του Δημοσίου, που υπηρετούν ή διορίζονται σε θέσεις του Δημοσίου Τομέα, οι οποίοι υποχρεούνται να επιλέξουν το καθεστώς στο οποίο θα υπαχθούν και αναλόγως θα λάβουν, είτε ολόκληρη τη σύνταξή τους και το ήμισυ της αποζημίωσης ή των αποδοχών τους, είτε το 30% της σύνταξής τους και ολόκληρη την αποζημίωση ή τις αποδοχές τους. Επομένως, δεν εμπίπτουν στον περιορισμό της μείωσης των αμοιβών από τη θέση τους κατά 50% μόνον όσοι εκ των συνταξιούχων επιλέγουν τη μείωση της σύνταξής τους κατά 70% (ΕΣ 186/2004).

24. Επομένως, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Μ.Τ.Α, ως απόστρατος αξιωματικός που λαμβάνει σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο, εμπίπτει στις ως άνω περιοριστικές διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 9 του ν. 2469/1997 και του άρθρου πρώτου παράγραφος Β, υποπαράγραφος Β1 περιπτ. 1β του ν. 4093/2012. Σε αυτόν, εφόσον έχει επιλέξει και λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη, θα καταβληθεί το ήμισυ της προβλεπόμενης από τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 3648/2008 αποζημίωσης της θέσης του Προέδρου του Δ.Σ.

25. Ως προς το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος, σημειώνεται ότι ούτε από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης του άρθρου 27 του ν. 3648/2008, ούτε από την αιτιολογική έκθεση του νόμου αυτού, προκύπτει ότι η ως άνω διάταξη, με την οποία καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης του Προέδρου του Δ.Σ. του Μ.Τ.Α., ενσωματώνει τον προβλεπόμενο από το άρθρο 6 παρ. 9 του ν. 2469/1997 περιορισμό. Και ναι μεν - σύμφωνα με το διδόμενο ιστορικό - στο αρχικό σχέδιο της προς ψήφιση διάταξης (για τον καθορισμό της αποζημίωσης του προέδρου του Δ.Σ. του Μ.Τ.Α.) γινόταν ρητή αναφορά στη διάταξη της παραγράφου 9 του άρθρου 6 του ν. 2469/1997, πλην, όμως, στην ψηφισθείσα διάταξη του άρθρου 27 του ως άνω νόμου 3648/2008 έχει απαλειφθεί η ως άνω αναφορά. Η αναφορά στη διάταξη της παραγράφου 9 του άρθρου 6 του ν. 2469/1997, που εισάγει τον περιορισμό για λήψη του μισού της προβλεπόμενης αμοιβής της θέσης του προέδρου του Δ.Σ. φορέα του δημόσιου τομέα, όταν στη θέση αυτή διορίζεται συνταξιούχος του Δημοσίου, δεν περιλήφθηκε ούτε στην αιτιολογική έκθεση του ψηφισθέντος νόμου 3648/2008. Στην αιτιολογική έκθεση της ψηφισθείσας διάταξης του άρθρου 27 του ως άνω νόμου 3648/2008 αναφέρεται μόνον ότι κατά τον καθορισμό της αποζημίωσης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ.Α. ελήφθη υπόψη η

ΓΧ

αντίστοιχη αποζημίωση, που καταβάλλεται στους ομολόγους του των δύο άλλων Μετοχικών Ταμείων.

26. Πρέπει να σημειωθεί ότι το Μ.Τ.Α, προκειμένου να υποστηρίξει την άποψη ότι ο νομοθέτης του άρθρου 27 του ν. 3648/2008, κατά τον καθορισμό της μηνιαίας αποζημίωσης του Προέδρου του Διοικητικού του Συμβουλίου, έλαβε υπόψη τον περιορισμό του άρθρου 6 παρ. 9 του ν. 2469/1997, θεωρεί ότι η μηνιαία αυτή αποζημίωση ανέρχεται κατ' αρχάς σε ολόκληρες τις μηνιαίες αποδοχές του ομοιοβάθμου του στρατιωτικού, άποψη που, όμως, δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο.

Απάντηση

27. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, στα τεθέντα ερωτήματα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής: **α)** Το ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Μετοχικό Ταμείο Αεροπορίας» οφείλει να καταβάλλει ως μηνιαία αποζημίωση στον εκάστοτε Πρόεδρο του Διοικητικού του Συμβουλίου, ο οποίος, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 3 του α.ν. 1988/1939, τυγχάνει απόστρατος αξιωματικός και στον οποίο καταβάλλεται ολόκληρη η σύνταξη από το δημόσιο ταμείο, το ήμισυ της προβλεπόμενης στο άρθρο 27 του ν. 3648/2008 μηνιαίας αποζημίωσης, καθώς αυτός, ως συνταξιούχος, εμπίπτει στις περιοριστικές διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 9 του ν. 2469/1997 και του άρθρου πρώτου παράγραφος Β, υποπαράγραφος Β1 περιπτ. 1β του ν. 4093/2012 και **β)** Ούτε από τη γραμματική διατύπωση, ούτε από την αιτιολογική έκθεση του ν. 3648/2008 προκύπτει ότι η ρύθμιση του άρθρου 27 αυτού ενσωματώνει τον προβλεπόμενο περιορισμό του άρθρου 6 παρ. 9 του ν. 2469/1997.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 7-3-2016

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Γ. Χαλκιάς

ΙΩΑΝΝΗΣ – ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Άννα Διον. Καντζιά

ANNA ΔΙΟΝ. KANTZIA
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.